

**Polski Komitet
Normalizacyjny**

Regon 010415408
ul. Świętokrzyska 14 tel. 556 76 00
00-050 Warszawa fax 556 77 80

**PREZES
Janusz Szymański**

Warszawa, 8 grudnia 2005 roku.

**Pan
Jacek Jezierski
Wiceprezes
Najwyższej Izby Kontroli**

616/2
DEPARTAMENT
GOSPODARKI, SKARBU PAŃSTWA
i PRYWATYZACJI

Data..... 9.12.05.

Sprawa..... 41132/04

PR- 080 - 106/2005

Stanowny Panie Prezesie

Na podstawie art. 64 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 roku o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2001 r. Nr 85, poz. 937 z późn. zm.) przesyłam w załączeniu stanowisko Prezesa Polskiego Komitetu Normalizacyjnego do otrzymanej w dniu 1 grudnia 2005 roku (pismem Pana Prezesa z dnia 30 listopada b.r., znak KGP/41132/04) Informacji Najwyższej Izby Kontroli o wynikach kontroli doraźnych dotyczących Polskiego Komitetu Normalizacyjnego.

Z poważaniem

PREZES
Polskiego Komitetu Normalizacyjnego

dr Janusz Szymański

Załączniki:

1. Stanowisko Prezesa Polskiego Komitetu Normalizacyjnego do Informacji Najwyższej Izby Kontroli o wynikach kontroli doraźnych dotyczących Polskiego Komitetu Normalizacyjnego.

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Sekretariat Wiceprezesa

Jacka Jezierskiego

Data wpływu 8.12.2005r.

L. dz. 1445/05

**Stanowisko Prezesa Polskiego Komitetu Normalizacyjnego do Informacji
Najwyższej Izby Kontroli o wynikach kontroli doraźnych dotyczących
Polskiego Komitetu Normalizacyjnego**

I. Stanowisko w sprawie kontroli współpracy Polskiego Komitetu Normalizacyjnego z firmą „ALFA WERO” Spółka z o.o. w Warszawie w zakresie druku oraz dystrybucji norm i wydawnictw normalizacyjnych w latach 2000-2004 oraz działania PKN w zakresie przygotowywania i podpisywania oraz realizacji umów o prowadzenie Sekretariatów Komitetów Technicznych PKN.

Pismem z dnia 19 listopada 2004 roku znak PR – 080-98/2004 zgłosiłem liczne zastrzeżenia do protokołu z kontroli współpracy Polskiego Komitetu Normalizacyjnego z firmą „ALFA WERO” Spółka z o.o. w Warszawie w zakresie druku oraz dystrybucji norm i wydawnictw normalizacyjnych w latach 2000-2004 oraz działania PKN w zakresie przygotowywania i podpisywania oraz realizacji umów o prowadzenie Sekretariatów Komitetów Technicznych PKN. Część ze zgłoszonych uwag została uwzględniona przez kontrolera NIK pismem z dnia 30 listopada 2004 roku znak P/04/006, KGP41141-1/04). Następnie w wyniku nie uwzględnienia przez kontrolera NIK znaczących zastrzeżeń do ww. protokołu w dniu 8 grudnia 2004 roku zgłosiłem zastrzeżenia do stanowiska kontrolera do ww. zastrzeżeń PKN z dnia 19 listopada. Komisja Odwoławcza powołana w celu rozpatrzenia zastrzeżeń PKN, zgłoszonych w dniu 8 grudnia 2004 roku uwzględniła kolejne dwa zastrzeżenia. Jednakże mając na uwadze fakt nie uwzględnienia przez Komisję Odwoławczą pozostałych zastrzeżeń w dniu 2 lutego 2005 roku odmówiłem podpisania ww. protokołu. W uzasadnieniu odmowy podpisania ww. protokołu zawarłem m.in. następujące wyjaśnienie przyczyny tej odmowy:

1. W protokole NIK dotyczącym współpracy pomiędzy PKN a WN „ALFA WERO” Sp. z o.o., uzasadnione zastrzeżenia budzi fakt nie przedstawienia, w wystarczającym stopniu i zakresie, skomplikowanego stanu prawnego dotyczącego prawnie - autorskiej ochrony PN w latach 1994 – 2004, który umożliwia dokonanie we właściwym świetle oceny zawarcia ugody pomiędzy WN „ALFA WERO” Sp. z o.o. a PKN. Biorąc pod uwagę, że zasadniczymi powodami zawarcia ugody był ów skomplikowany stan prawny, a także wymogi europejskich organizacji normalizacyjnych dotyczących prawnie - autorskiej ochrony Polskich Norm i prawa wyłączności do druku, sprzedaży, dystrybucji i rozpowszechniania PN oraz innych wydawnictw normalizacyjnych.

2. Jednocześnie protokół nie opisuje również kolejnego zagadnienia ściśle związanego z problemem prawnoprawno - autorskiej ochrony PN, którego przedstawienie pozwala stwierdzić, iż stan prawny w tej dziedzinie był szczególnie skomplikowany, a także spojrzeć całościowo na fakt zawarcia ugody. Tym zagadnieniem jest relacja pomiędzy PN i ich prawnoprawno - autorską ochroną a dostępem do informacji publicznej. W tej sprawie zarówno pod rządami ustawy o normalizacji z 1993 roku jak i 2002 roku toczyły się dwa postępowania sądowo - administracyjne.

3. Protokół nie odzwierciedla, także zmieniających się warunków działania PKN, najpierw jako starającego się o członkostwo w europejskich organizacjach normalizacyjnych, a od 1 stycznia 2004 r. jako członka tych organizacji. Ponadto bardzo ważne było, a obecnie jest zapewnienie właściwej ochrony ww. praw.

Bez przedstawienia tego w protokole nie można dokonać właściwej oceny zawarcia ugody, która była tylko jednym z elementów zmierzających do osiągnięcia wspomnianego powyżej celu.

4. Protokół nie przedstawia także całościowo problemu współpracy PKN z firmą ALFA WERO w zakresie druku oraz dystrybucji norm i wydawnictw normalizacyjnych, której to finał znalazł się w ugodzie zawartej w dniu 20 stycznia 2004 roku pomiędzy stronami.

a) odnośnie utraconych korzyści szacowanych według PKN na kwotę 1.500.000 złotych.

Wpływ na roszczenie PKN, za okres działalności WN „ALFA-WERO” (według PKN) bez zezwolenia PKN, tj. od 1.01.2000 r. do 31.12.2003 r. – ujęte w ugodzie z 20 stycznia 2004r. zawartej pomiędzy stronami w kwocie 1.500.000 zł. jako świadczenie nieodpłatne na rzecz PKN miały:

a) sprawa o ustalenie, że nie istnieje prawo wyłączności WN „ALFA-WERO” do druku norm i periodyków normalizacyjnych,

b) sprawa o unieważnienie zapisu § 12 ust. 2 umowy notarialnej z dnia 18 listopada 1993 r. Nr Rep. A-764/93 o sprzedaży przedsiębiorstwa i przeniesienia użytkowania wieczystego gruntu i własności budynków,

c) wniosek o przeprowadzenie postępowania karnego w sprawie zwielokrotniania bez uprawnień Polskich Norm przez Wydawnictwa Normalizacyjne „ALFA-WERO”.

Uwzględniając zatem:

1. Stanowisko Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego Departamentu Prawnego z 25.01.2001 r., z którego wynika, że PN ustanowione, w drodze uchwały przez PKN należy uznać za wyłączone spod ochrony prawa autorskiego jako akty normatywne na podstawie art. 4 pkt 1 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych.

2. Stanowisko prof. dr hab. Ryszarda Markiewicza zawarte w opinii z dnia 15 maja 2000 r., które traktuje PN jako „materiał urzędowy” w rozumieniu art. 4 pkt 2 prawa autorskiego i nie jest na gruncie omawianej ustawy przedmiotem praw wyłącznych.

3. Stanowisko biegłej z Uniwersytetu Warszawskiego Instytutu Prawa Cywilnego Wydziału Prawa i Administracji, Pani profesor M. Dąbrowskiej, która podaje, że „Zarówno profesorowie krakowscy jak i prof. Błęszyński wyrażają pogląd, że PN mogą być uznane za utwory w rozumieniu prawa autorskiego. Według mnie sprawa ta nie jest oczywista. (...) Polskie Normy publikowane i rozpowszechniane zgodnie z ustawą z dnia 3 kwietnia 1993 r, nie są według mnie objęte ochroną autorsko-prawną na podstawie ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (...). Polskie Normy opublikowane po raz pierwszy w Polsce mogłyby natomiast ewentualnie korzystać z ochrony jako przedmiot prawa pokrewnego wydawcy, ale ochrona ta ogranicza się do środków cywilnoprawnych”.

4. Fakt, że PKN „wstępnie” wyliczał utracony przychód z tytułu prowadzonej w latach 2000-2003 r. sprzedaży przez ALFA-WERO norm bez umowy, które ustalił przy zastosowaniu 20% opłaty za eksploatację praw autorskich, które od wartości przychodów Spółki z tytułu sprzedaży norm w okresie 1. 01. 2000 r. do 31 maja 2003 r. w kwocie 24.492,505 zł. wynosiłyby 4.898,501 zł. Była to zatem wartość wyliczona przy zastosowaniu używanej przez ISO stawki za eksploatację praw autorskich w wysokości 20% należności w sytuacji, gdy jak wyżej wskazano kwestia, czy PN były objęte ochroną autorsko-prawną na podstawie ustawy z 4 kwietnia 1994 r. w prawie autorskim i prawach pokrewnych nie była jednoznacznie rozstrzygnięta przez ustawę czego efektem jak wyżej wskazano było istnienie różnic interpretacyjnych nie tylko w doktrynie prawa cywilnego, ale również w obrębie jednego resortu kultury oraz Ministerstwa Skarbu.

5. Fakt, że postanowieniem z 30 lipca 2002r. Prokurator umorzył śledztwo przeciwko ALFA-WERO w sprawie zwielokrotniania przez spółkę bez uprawnień PN, w celu ich

rozpowszechniania, tj. o czyn z art. 117 ust. 2 ustawy z 04.04.1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych - z powodu braku ustawowych znamion czynu zabronionego.

6. Fakt, że dopiero od 1 stycznia 2003 r. istnieje przepis gwarantujący pełnię praw autorskich dla PKN (art. 5 ust.5 ustawy z dnia 12.09.2002r. o normalizacji - Dz. U. Nr 169, poz.1386 z późn. zm.).

7. Uwzględniając stanowisko biegłej z UW, Pani profesor M. Dąbrowskiej dla Prokuratora Okręgowego, że „Polskie Normy opublikowane po raz pierwszy w Polsce mogłyby natomiast ewentualnie korzystać z ochrony jako przedmiot prawa pokrewnego wydawcy, ale ochrona ta ogranicza się do środków cywilnoprawnych (dotyczy to oczywiście okresu sprzed 1 stycznia 2003 r.).

8. Uwzględniając odpowiedź WN „ALFA-WERO” z dnia 24 maja 2004 r. na ww. pismo Prezesa PKN z dnia 19 kwietnia 2004 r., stwierdzającą m.in., że: (...) „dopóki normy nie otrzymały ochrony z tytułu prawa autorskiego – co wniosła najnowsza ustawa o normalizacji – WN „ALFA-WERO” opierała swoje prawa do druku i legalnej dystrybucji o przyrzeczenia zawarte w akcie notarialnym dot. kupna – sprzedaży PP. WN ALFA. Natomiast po wejściu w życie Ustawy, aż do momentu podpisania ugody (z 20.01.2004 r.- dopisek własny), żadna nowa norma, tj. datowana rokiem 2003, nie została ani wydrukowana, ani sprzedana” (...).

Uwzględniając także, iż sprawa o utracone korzyści nie była na dzień 20 stycznia 2004 r. wniesiona do Sądu.

Kwota 1.500.000 zł. przewidziana w ugodzie z dnia 20 stycznia 2004 r. zawartej pomiędzy stronami zabezpiecza korzystnie interes Skarbu Państwa. Dlatego też zawarte w Informacji na stronach 7 i 8 stwierdzenia o negatywnej pod względem legalności, rzetelności i gospodarności ocenie ustalenia wysokości odszkodowania i w wyniku tego uszczuplenia środków publicznych na kwotę 3.389.600 złotych należy uznać za całkowicie nie zasadne i nie znajdujące potwierdzenia w przytoczonych faktach.

Wykonanie § 1 ust.2 Ugody.

Postanowienie § 1 ust 2 ugody zawiera tylko oświadczenie PKN o utracie oszacowanych na kwotę 1.500.000 zł korzyści i wyrażenie zgody na zaspokojenie tego roszczenia przez Spółkę, usługami Spółki świadczonymi nieodpłatnie na rzecz PKN.

W świetle przedstawionych w trakcie kontroli opinii i uwzględnieniu zdania powyższego nie ma podstaw do twierdzeń, że przyjęte w ugodzie rozwiązanie narusza interes PKN oraz jest niezgodne zarówno z przepisami ustawy o zamówieniach publicznych, jak też z późniejszymi przepisami ustawy Prawo Zamówień Publicznych. W opinii Urzędu Zamówień Publicznych podano, że: „Zgodnie z art. 2 pkt 13 nowej ustawy zamówieniami publicznymi są umowy odpłatne zawierane pomiędzy zamawiającym a wykonawcą, których przedmiotem są usługi, dostawy lub roboty budowlane. Definicja ta kładąc nacisk na element odpłatnej umowy jako formalnoprawnej podstawy zamówienia publicznego, pokrywa się z art. 1 lit. a dyrektywy 93/37/EWG. Nie zostały więc objęte regulacją przypadki świadczenia usług, dostaw lub robót budowlanych na innej podstawie niż umowa odpłatna zawierana pomiędzy zamawiającym a wykonawcą (np. na podstawie statusu czy umowy użyczenia lub darowizny).

Wydaje się, iż definicja ta zawiera w sobie również umowy, których podstawą rozliczeń są rozliczenia rzeczowe. Do zawierania takich umów należy zatem stosować ustawę Prawo zamówień publicznych.

Przedmiotem rozpatrywania kontroli nie jest jednak umowa, ale ugoda zawierająca zgodę na zaspokojenie roszczenia świadczeniem nieodpłatnych usług. I tego, że umowa o zaspokojeniu roszczenia przez spółkę usługami spółki świadczonymi nieodpłatnie na rzecz PKN ma być zawarta w trybie ustawy Prawo zamówień publicznych - PKN nie kwestionuje. W wystąpieniu pokontrolnym – „reprezentant PKN na tym spotkaniu (3 grudnia 2004 roku) w osobach dyrektora Wydziału Prawnego pana Macieja Piel i dyrektora WMS pana Michała Orłowskiego, informowali przedstawicieli spółki, że „korzystanie z usług wydawnictw w ramach wzajemnych rozliczeń wymaga zastosowania trybu określonego ustawą o zamówieniach publicznych i wydawnictwa musiałyby wygrać przetarg, aby można było dokonywać kompensat tą drogą.”

Ponadto gdyby okazało się niemożliwe zaspokojenie roszczenia przez Spółkę, usługami Spółki świadczonymi nieodpłatnie na rzecz PKN, nie ma przeszkód formalno-prawnych by Spółka uregulowała utracone korzyści PKN oszacowane na kwotę 1.500.000 zł. i uznane przez Spółkę w ust. 4 § 1 ugody w pieniądzu. Gdyby tego Spółka nie zrobiła dobrowolnie, nie jest zamknięta też droga sądowa w przedmiotowej sprawie.

Jak wynika z wyżej wspomnianego sformułowania, postanowienie zawarte w § 1 ust. 2 ugody jest korzystne dla PKN. Spółka uznała, iż PKN utracił korzyści, o których mowa w § 1 ust. 2 ugody i nie kwestionuje wysokości szacowanej przez PKN straty. Zapis nie jest też sprzeczny

z przepisami ustawy prawo zamówień publicznych i ustawą o finansach publicznych oraz nie zamyka PKN drogi do dochodzenia tej należności w pieniądzu w formie dobrowolnej zapłaty, czy też w drodze sądowej.

b) odnośnie nie objęcia ugodą kwoty 546.713,51 zł będącej przychodem środka specjalnego:

W protokole nie uwzględniono realnych uwarunkowań toczącego się postępowania sądowego o należności PKN od WN „ALFA-WERO”. W protokole nie odzwierciedlono pism procesowych powstałych w okresie objętym kontrolą (pisma z 12.12.2000 r., 16.02.2001 r., 15.10.2002 r., 8.04.2003 r. i inne).

Zgodnie z pismami procesowymi WN „ALFA-WERO” nie uznaje faktur sprzedaży wystawionych przez PKN na łączną kwotę (378.084,74 zł za 1999 r. + 711.291,00 zł za 2000 r.) 1.089.375,74 zł, ze względu na wątpliwą interpretację prawną PKN postanowień umowy z 18.12.1998 r. (dotyczy kwoty 378 tys. zł) oraz brak podstaw prawnych PKN do zastosowania umowy z 18.12.1998 r. do rozliczeń w 2000 r. (kwota 711 tys. zł). WN „ALFA-WERO” kwestionuje także sposób prowadzenia kompensat przez PKN.

Po pierwsze kompensaty obejmowały rachunki wystawione przez PKN, a te są kwestionowane przez WN „ALFA-WERO”.

Po drugie PKN kompensował rachunki wystawione w latach 1999 – 2000 a nie należności z lat 1998 – 1999 wynikające z naliczenia prowizji PKN, zgodnie z zawartymi umowami. Zgodnie z przepisami prawa (kodeksem cywilnym) w przypadku kompensaty stosuje się przepisy o zaliczeniu zapłaty zgodnie z którymi kompensacie (potrąceniu), w przypadku braku oświadczenia dłużnika lub wierzyciela, podlegają najstarsze wierzytelności. PKN nie zastosował tej zasady (brak było oświadczeń dłużnika lub wierzyciela) ze względu na dwoistość należności PKN od WN „ALFA-WERO”. Naliczenia prowizji PKN, wynikające z zawartych umów, są księgowane jako przychody budżetowe. Należności wynikające z wystawionych przez PKN rachunków są przychodami środka specjalnego. Dokonując kompensaty należności zakupami norm w WN „ALFA-WERO” PKN kompensował „młodsze” rachunki wystawione w ramach tego samego środka specjalnego, z którego powinny być zapłacone rachunki WN „ALFA-WERO” za zakup norm przez PKN. WN „ALFA WERO” kompensowała (dokonywała potrącenia) zgodnie z kodeksem cywilnym.

Orzeczenie sądu w I instancji (w tym czasie postępowanie trwało już 4 lata) mogłoby być zgodne z powództwem PKN i wtedy PKN miałby prawo egzekwowania należności w łącznej wysokości 1.362.808,01 zł wraz z należnymi odsetkami (795 tys. zł – należności Skarbu Państwa + 547 tys. zł – należności środka specjalnego). Podkreślam: prawo egzekwowania należności, a nie pewność uzyskania tej kwoty i to w przypadku zakończenia postępowania prawomocnym orzeczeniem sądu (postępowanie toczyło się dopiero w I instancji).

Jednakże wobec kwestionowania przez WN „ALFA-WERO” interpretacji przez PKN postanowień umowy z 18.12.1998 r., a także dokonywania kompensat zgodnie z zasadami kodeksu cywilnego niewykluczone byłoby przychylenie się sądu do wniosków WN „ALFA-WERO” i wtedy należności PKN wyniosłyby jedynie (215.287,27 zł minus 46.448,01 zł) tj. 168.839,26 zł.

W tej sytuacji zawarcie ugody z WN „ALFA-WERO” dającej realne nadzieje na odzyskanie 770.671,64 zł wraz z należnymi odsetkami (co jest realizowane bez zakłóceń), wydaje się być korzystne, gdyż kwota ta jest wyższa od określonej przez WN „ALFA-WERO” (168.839,26 zł) powiększonej nawet o należności środka specjalnego (547 tys. zł), co daje w sumie 715,5 tys. zł.

Niezależnie od realnej szansy odzyskania przeszłych należności, zawarcie ugody zaowocowało zawarciem umowy o prowadzeniu sprzedaży norm przez WN „ALFA-WERO”, co na chwilę obecną przyniosło PKN wpłaty wysokości 617,07 tys. zł, a do końca roku przewiduje się wpłatę 420,2 tys. zł, czyli łącznie 1.037,27 tys. zł

W tej sytuacji rezygnacja przez PKN z należności konta środków specjalnych w wysokości 546.713,51 zł, aby uzyskać czysty przychód 1.037,27 tys. zł i gwarancję spłaty zaległych należności w wysokości 770,67 tys. zł wraz z odsetkami 683,98 tys. zł (łącznie 1.454,65 tys. zł), jest w pełni zasadne wbrew twierdzeniom zawartym przez NIK na stronach 7 i 8 Informacji. Ponadto za niezasadne należy uznać twierdzenia NIK zawarte na stronie 32 Informacji o umorzenie ww. należności. Należności PKN od WN „ALFA-WERO” z tytułu utraconych przychodów środka specjalnego nie zostały umorzone w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 16 stycznia 2001 roku w sprawie szczegółowych zasad i trybu umarzania, odraczania lub rozkładania na raty spłat należności pieniężnych, do których nie stosuje się przepisów ustawy – Ordynacja podatkowa (Dz. U. Nr 6, poz. 54). Potwierdzając ugodę przed sądem w tej części PKN nie cofnął powództwa w tym zakresie, ani nie zrzekł się roszczenia. Fakt nie umorzenia przez PKN ww. należności w rozumieniu przepisów przywołanego rozporządzenia Rady Ministrów wynika wprost z dokumentów księgowych PKN, dlatego też uznaję twierdzenie NIK w tym miejscu za

niezasadne. Zatem w tym przypadku nie nastąpiło wbrew prawu umorzenie znacznych należności środków specjalnych PKN.

Należy podkreślić, że brak porozumienia z WN „ALFA-WERO” oznaczałby kontynuowanie działalności WN „ALFA-WERO” bez zgody PKN i bez korzyści dla PKN.

c) odnośnie uzgodnionego harmonogramu spłat kwoty 770.671,64 zł:

W ugodzie w § 2 strony uzgodniły, iż kwota 770.671,64 zł zostanie spłacona w 48 miesięcznych ratach. Podstawą prawną do rozłożenia na raty ww. należności stanowi § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 16 stycznia 2001 roku w sprawie szczegółowych zasad i trybu umarzania, odraczania lub rozkładania na raty spłat należności pieniężnych, do których nie stosuje się przepisów ustawy – Ordynacja podatkowa (Dz. U. Nr 6, poz. 54). Zgodnie z tym przepisem – w przypadkach uzasadnionych względami społecznymi lub gospodarczymi kierownik jednostki budżetowej lub dysponent części budżetowych, na wniosek dłużnika, mogą odroczyć termin spłaty całości lub części należności albo rozłożyć płatność lub części należności na raty, biorąc pod uwagę możliwości płatnicze dłużnika oraz uzasadniony interes Skarbu Państwa.

W mojej ocenie stwierdzenie NIK zawarte na stronie 30 Informacji, iż rozłożenie na raty spłaty przez spółkę na rzecz PKN świadczenia stanowiącego zaległość w zapłacie przez „ALFA WERO” prowizji na rzecz spółki za korzystniejsze dla spółki niż dla PKN są nie - zasadne. Zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 16 stycznia 2001 roku w sprawie szczegółowych zasad i trybu umarzania, odraczania lub rozkładania na raty spłat należności pieniężnych, do których nie stosuje się przepisów ustawy – Ordynacja podatkowa (Dz. U. Nr 6, poz. 54) rozłożenie na raty następuje przy uwzględnieniu możliwości płatniczych dłużnika oraz uzasadnionego interesu Skarbu Państwa. W opisywanym przypadku rozłożenie należności nastąpiło z zachowaniem tych zasad, ponieważ uwzględnia uzasadniony interes Skarbu Państwa. Następuje spłata należności przez spółkę wraz z odsetkami bez zakłóceń, a rozłożenie na raty umożliwiło ich realną spłatę oraz uwzględniało możliwości płatnicze dłużnika i jego zdolność kredytową tj. spółka bez zakłóceń dokonuje spłaty należności rozłożonej na raty, a także nie jest pewne, czy spółka uzyskałaby kredyt w takiej wysokości na jednorazową spłatę zadłużenia w całości. Ponadto zgodnie z ugodą w przypadku opóźnień w spłacie należności rozłożonej na raty lub zaprzestania ich spłaty cała należność staje się

natychmiast wymagalna i od tej całej kwoty PKN ma prawo naliczać odsetki. Jednocześnie potwierdzenie ugody w tym punkcie przed sądem skutkuje, iż ugoda ta jest tytułem egzekucyjnym na podstawie którego można wszcząć postępowanie egzekucyjne.

Należy podkreślić, że brak porozumienia z WN „ALFA-WERO” oznaczałby kontynuowanie działalności WN „ALFA-WERO” bez zgody PKN i bez korzyści dla PKN. Jak również naraziłby PKN na możliwość usunięcia z CEN i CENELEC za niewłaściwy nadzór nad przestrzeganiem praw autorskich do norm.

5. Jednocześnie całkowicie neguję stwierdzenia NIK zawarte w Informacji na stronach 32 i 33, a zwłaszcza o rzekomej niewiarygodności moich zeznań w tym zakresie. Nie wynika to bowiem ze stanu faktycznego. Postanowienie ugody dotyczące potwierdzenia przed sądem jej postanowień zostało wprowadzone nie tylko na podstawie wskazań Kancelarii ale przede wszystkim z mojej inicjatywy. Głównym powodem wprowadzenia tego postanowienia było właściwe zabezpieczenie interesu PKN mające również na względzie dotychczasowe doświadczenia PKN we współpracy z „ALFA-WERO”. Jednocześnie należy podkreślić, iż takie potwierdzenie mogło nastąpić jedynie w zgodzie z przepisami Kodeksu cywilnego i Kodeksu postępowania cywilnego. Wyjaśnienia w tej kwestii podałem w zastrzeżeniach do protokołu kontroli z dnia 19 listopada 2004 roku (str. 23) informując, że „W tym miejscu należałoby też wyjaśnić, że w ugodzie z 20 stycznia 2004 r. w § 7, który stanowi, że ugoda zostanie potwierdzona przed właściwym Sądem strony miały na myśli zapisy zawarte w § 1 ust. 1 i 5 tej ugody, bowiem w tym tylko zakresie sprawa była przedmiotem rozstrzygnięcia Sądu. Sprawa o ustalenie, że nie istnieje prawo wyłączności WN „ALFA-WERO” do druku norm i periodyków normalizacyjnych (...) została umorzona na podstawie art. 355 k.p.c –w dniu 16 stycznia 2004 roku.

Natomiast sprawa o utracone korzyści nie była na dzień 20 stycznia 2004 r. wniesiona do Sądu.

Wyjaśnienia szczegółowe kwestii ustalenia, że nie istnieje prawo wyłączności „ALFA WERO” do druku norm podałem już w zastrzeżeniach do protokołu kontroli z dnia 19 listopada 2004 roku (str. 17-18) informując, że:

„4 października 2000r. PKN wniósł pozew do Sądu Okręgowego o ustalenie, że nie istnieje prawo wyłączności WN „ALFA-WERO” do druku norm i periodyków normalizacyjnych oraz o unieważnienie zapisu § 12 ust. 2 umowy notarialnej z dnia 18 listopada 1993 r. Nr rep. A-

764/93 o sprzedaży przedsiębiorstw i przeniesienia użytkowania wieczystego gruntu i własności budynków, zwany dalej „Sprawą o ustalenie”.

Na rozprawie w dniu 16 stycznia 2004 r. postępowanie w sprawie zostało umorzone na podstawie art. 355 k.p.c. z uwagi na fakt, że wydanie wyroku stało się zbędne, jako że Prezes Zarządu WN „ALFA-WERO” w dniu 15 stycznia 2004 r. złożył pisemne oświadczenie, które zostało złożone do akt sprawy sądowej na rozprawie w dniu 16.01.2004 r. o następującej treści:

„Niniejszym oświadczam, w imieniu spółki pod nazwą Wydawnictwa Normalizacyjne „ALFA-WERO” Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Warszawie, przy ul. Piaskowej 6/10, iż uznaję wyłączne prawa autorskie Polskiego Komitetu Normalizacyjnego (PKN) z siedzibą w Warszawie, przy ul. Świętokrzyskiej 14 do wszystkich Polskich Norm, a także wyłączne prawa PKN do druku, sprzedaży i dystrybucji i rozpowszechniania wszystkich Polskich Norm wydawnictw normalizacyjnych”.

Dodatkowo dodaję, że w tej sprawie, jako w sprawie niemajątkowej, nie było możliwe zawarcie ugody.

W związku z tym zakończenie sprawy bez zawarcia ugody było możliwe – poza cofnięciem powództwa (czego nie uczyniono) – tylko w formie umorzenia postępowania z powodu jego zbędności.

Taki sposób zakończenia sprawy zabezpiecza w całości interes PKN w tej sprawie (uznano wyłączne prawa autorskie do wszystkich Polskich Norm, a także wyłączność praw PKN do druku, sprzedaży, dystrybucji i rozpowszechniania wszystkich Polskich Norm i Wydawnictw normalizacyjnych, a więc również tych, które zostały ustanowione przed 1 stycznia 2003 r.

Trzeba bowiem mieć na względzie, iż stan prawny przed 1 stycznia 2003 r. był następujący; zgodnie z art. 7 pkt 1 ustawy z dnia 27 listopada 1961 r. o normalizacji (Dz. U. Nr 53, poz. 298 ze zm.) Polskie Normy były powszechnie obowiązujące; zgodnie z art. 3 ustawy z dnia 03.04.1993 r. o normalizacji (Dz. U. Nr.55, poz.251 ze zm.) Polskie Normy były normami krajowymi - co oznacza, że stanowiły one część porządku prawnego państwa. Stan prawny po 1 stycznia 2003 r. jest następujący; zgodnie z art. 5 ust. 4 ustawy z dnia 12.09.2002 r. o normalizacji (Dz. U. Nr 169, poz. 1386), Polskie Normy korzystają z ochrony jak utwory literackie, a autorskie prawa majątkowe do nich przysługują krajowej jednostce normalizacyjnej.

Dopiero zatem od 1 stycznia 2003 r. istnieje w naszej ocenie przepis gwarantujący pełnię praw autorskich dla PKN, chociaż nie wszyscy go akceptują (np. stanowisko „profesorów J.

Barty i R. Markiewicza artykuł Monitor Prawniczy 2003/2/57 – t.2). Nie można zatem wykluczyć, że z orzeczenia sądowego, jeżeliby takie zapadło wynikałoby, że wyłączność taka była niedopuszczalna z mocy prawa – a zatem zarówno dla „ALFA-WERO”, jak i PKN.

Odnosnie natomiast możliwości potwierdzenia przed sądem ugody w zakresie sprawy o utracone korzyści (która na dzień 20 stycznia 2004 roku nie była wniesiona do Sądu) – zleciłem ponowną analizę (w świetle ugody i prawa) możliwości jej potwierdzenia przed Sądem. Po uzyskaniu pozytywnego stanowiska sprawa została wniesiona do Sądu w dniu 26 stycznia 2005 roku.

Nie zasadne są zatem twierdzenia zawarte na stronie 9 Informacji dotyczące potwierdzenia Ugody przed Sądem.

6. Zgodnie z § 5 ugody z dnia 20 stycznia 2004 roku PKN zobowiązał się do sprzedawania spółce Polskich Norm z rabatem 49%. Ponadto zawarta w dniu 9 marca 2004 roku umowa pomiędzy stronami została zawarta na podstawie ww. ugody i stanowi jej uszczegółowienie w zakresie określonym w § 5 ust. 1 ww. ugody. Takie postępowanie nie jest nie zgodne z prawem a co więcej zostało dokonane w zgodzie i na podstawie obowiązującego prawa. Postanowienia ww. ugody dotyczące sprzedaży PN spółce i zawarcie na jej podstawie umowy również jest w mojej ocenie jak najbardziej rzetelne i racjonalne. Brak jest w Informacji stwierdzenia, iż zawarcie umowy przyniosło PKN, a tym samym Skarbowi Państwa na dzień 30 listopada 2005 roku wpływy w wysokości 2.662.445,20 złotych, a wszelkie koszty druku i sprzedaży ponosi spółka. Bez zawarcia w ugodzie stosownych postanowień dotyczących sprzedaży PN i zawarcia umowy Skarb Państwa nie otrzymałby w ogóle ww. wpływów. Umowy na sprzedaż PN i innych produktów normalizacyjnych są zawierane również przez PKN z Punktami Informacji Normalizacyjnej.

Ponadto należy podkreślić, iż przez fakt zawarcia ugody z dnia 20.01.2004 r., PKN mógł uznać WN „ALFA-WERO” za jeden z punktów dystrybucji norm i produktów normalizacyjnych podobnie jak 13 Punktów Informacji Normalizacyjnej. W tej sytuacji zawarcie umowy z 9.03.2004 r. było nie tylko realizacją postanowień ugody ale także określeniem innych warunków funkcjonowania autoryzowanego przez PKN punktu dystrybucji polskich produktów normalizacyjnych. Potwierdza to niezasadność stwierdzenia NIK, iż, „... *wbrew Ugodzie zobowiązania PKN rozszerzono*”. Sprzedaż innych niż PN produktów normalizacyjnych zwiększa sprzedaż norm, co przynosi zysk dla PKN a tym

samym Skarbu Państwa. Niezrozumiałe jest określenie przez NIK działań mających na celu zwiększenie przychodów PKN, działaniami zwiększającymi zobowiązania PKN, pozbawionymi rzetelnego, racjonalnego uzasadnienia. Należy także zauważyć, że czas trwania umowy pokrywa się z czasem spłaty należności wynikających z ugody zapewniając oprócz bieżących wpłat z tytułu sprzedaży wpłaty wynikające z ugody. NIK w mojej ocenie nie zasadnie potraktował czas trwania umowy jako „wydłużenia okresu zobowiązania PKN”, a nie jako wydłużenie czasu osiągania przychodów PKN.

Prawidłowość oszacowania rabatu w wysokości 48%, wychodząc z bazowego rabatu 30% dla całej sieci punktów dystrybucji potwierdza się w praktyce.

7. Brak jest w Informacji podkreślenia faktu, iż zgodnie z zasadą równego dostępu PKN traktuje wszystkich uczestników równo, w tym instytucje powołane przez organy administracji rządowej. Zgodnie z tą zasadą PKN nie miał prawa przyjmować za zasadne oświadczenia CSIOZ w sprawie HL7, nie był i nie jest uprawniony do oceny czynności administracyjnych.

PKN ma uprawnienia do podejmowania inicjatyw w sprawach dotyczących KT, w tym takie, które umożliwiały Prezesowi PKN spełnienie oczekiwań CSIOZ, jednak PKN stara się ograniczyć swój wpływ na KT tylko do zagadnień merytorycznych, pozostawiając KT daleko posuniętą autonomię w sprawach organizacyjnych, oczywiście Prezes PKN ma prawo wystąpić z wnioskiem o odwołanie Przewodniczącego KT, ale jest to zapis, który powinien być wykorzystywany w przypadkach najwyższej konieczności, podobnie jak uprawnienia dyrektorów ZN w sprawach KT. Jednocześnie za niezasadne uznaję twierdzenie NIK, iż „Pan Edward Byczyński został członkiem KT i jego przewodniczącym, pomimo iż PKN nie dysponował właściwymi dokumentami z których wynikałoby, że jest delegowany do składu KT”, ponieważ dopiero 1 maja 2004 roku CSIOZ zwróciło się do Prezesa PKN o odwołanie Pana Byczyńskiego, a umowę na prowadzenie sekretariatu KT zawarto w dniu 1 marca 2004 roku. Ponadto w Informacji nie uwzględniono faktu, iż przypadki dotyczące KT 302 zostały wywołane osobistymi konfliktami pomiędzy członkami KT (będącymi jednocześnie pracownikami CSIOZ i członkami Stowarzyszenia HL7) i przeniesione na forum PKN, przy czym uważano, że PKN jako urząd rozstrzygnie spór na rzecz jednej ze stron. PKN do chwili, w której został „wciągnięty do sprawy”, usiłował zachować neutralność w tej sprawie, co spotkało się z krytyczną oceną NIK. Dlatego też za niezasadne uznaję twierdzenie NIK, iż odpowiedź z dnia 5 lipca 2004 roku udzielona przez Dyrektora Wydziału Prawnego Pana

Macieja Pielę z mojego upoważnienia Panu Andrzejowi Skubalskiemu była nierzetelna. PKN nie jest organem uprawnionym do rozstrzygania o legalności bądź nielegalności działania organów statutowych stowarzyszeń lub innych podmiotów. Podstawą takiego rozstrzygnięcia nie mogą być również ustne bądź pisemne twierdzenia skierowane przez Pana Skubalskiego do urzędów lub innych podmiotów (tj. w tym przypadku Biura Administracji i Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Stołecznego Warszawy), a jedynie rozstrzygnięcia uprawnionych do tego organów lub urzędów.

Dnia 29 czerwca 2005 roku złożyłem zastrzeżenia do wystąpienia pokontrolnego przekazanego przez NIK w dniu 22 czerwca 2005 roku. Zastrzeżenia te zawierały m.in. argumentację przytoczoną powyżej. W wyniku zgłoszonych zastrzeżeń w dniu 12 lipca 2005 roku Komisja Odwoławcza powołana w celu rozpatrzenia tych zastrzeżeń uwzględniła ich część.

Ponadto pragnę podkreślić, iż w Informacji NIK nie zostały przedstawione wyniki kontroli w Polskim Komitecie Normalizacyjnym w zakresie likwidacji środków specjalnych oraz utworzenia i funkcjonowania nowych form gospodarowania środkami publicznymi w I półroczu 2005 roku (kontrola została przeprowadzona w dniach 13 lipca – 9 września 2005 roku) podczas której PKN uzyskał ocenę pozytywną.

Janusz Szynowski